

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű társadalmi és közgazdasági hetiközlöny

A Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14
Hirdetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 30 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
elnöke
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes.
főjegyzője

SZERKESZTŐSÉG

Főszerkesztő
BERKOVITS REZSŐ
Felelős szerkesztő
BERKOVITS MÁRK

Előfizetési díj negyedévre 2 K
félévre 4 K, egész évre 8 K
Egyes szám ár 20 fillér
Megjelenés va árnapp

XVIII. évfolyam

KULA, 1914 február 1.

5. szám

Társadalmi problémák.

Minden időben az emberi becsvágy volt az a motorikus erő, a mely nemcsak a kultur-népek, de még a vademberek életét is uralta. A nagy *En* mely a lélek, a szellem és az agyvelő minden atomját áthatja, sokszor a képzelt ész és tehetség, a képzelt előkelőség — mindenek fölé helyezi önmagában a nagy *Ént* és ebben a rettenetes önhittségben a legbárgyúbb ember is azt hiszi, hogy ő ezt, vagy azt a dolgot különben tudta volna csinálni; hogy az ő eszméi egyenesen a szabadalmi hivatalba küldhetők; hogy az ő tettei, az ő cselekedetei, az ő fellépése és modora egy előkelő spanyol grandot is megszegyeniténének...

Ez az önimádás, ez a nagy önhittség a saját *Énjének* tomboló kultusza: ez fosztotta meg a világot a békétől, de viszont ez a becsvágytól duzzadó önimádás segítette a kulturát a magasabb régiókba.

Ez a rettenetes nagy *En*, az oka bírodalmak és országok fejlődésének és pusztulásának. Ez az önhitt, ellenvéleményt nem respektáló, — csak személyi, vagy baráti érdeket támogató — nagy *En* az oka, a kútforrása minden nagy és kis zsarnokságnak, igazságtalanságnak, rombolásnak és pusztulásnak is.

Az emberi hiúság, a szellem, a pozíció és vagyon gögje fűtik azt a mótort, mely a nagy *En* becsvágyát szédületes magasságba hajtja, ahonnan embertársai eltérő nézeteire, érdekeire, törekvéseire ügyet nem vetve, eszközeivé tesz milliókat és százezreket.

Kicsiben is minden úgy van, mint nagyban. Ugyanazok a szimptomák jellemzik a kis embert, a kis társadalmat. S mindaz a kicsinyesség ami ezt jellemzi, csak a pillanatnyi előnyt szolgáló önzés fortyogó üstjét fűti.

Ember! Te nagy *En*! Az Isten képmására teremtett ember, te tehetetlen és nyomorult vagy! Sokkal nyomorultabb, mint elképzelni tudod, mert nincs az az emberi nagyság, aki a körülmények súlya alatt, vélt dicsőségének tetőpontján, egy pillanat alatt ne roppanhatna össze!

A sok ezer éves társadalom a legrettenetesebb harcok és vérfürdők szennyes ágyából kelt ki és mindazt a brutális vad-ságot, türelmetlenséget, alattomoságot, ravasz-ságot, számító alakoskodást amit az emberek külön-külön örökölték — egyestlik a társadalom keretében.

Ez az emberiség örök átka, mely soha nem engedi, hogy egy nézetet lehessünk.

Száz és ezerfelé hasadtan, liheg a magyar társadalom is. Egyik nemzetiség a másikkban, egyik felekezet a másikkban, egyik ember a másikkban, igaz vagy vélt ellenséget lát!

A bizalmatlanság orgiákat ül a lelkekben. Az emberek már nem tudnak eligazodni...

S ebben a rettenetes kaoszban, az — igazság lenne az egyedüli világító fáklya. "A szent igazság", de amelyet sajnos csak egy „i” betű választ el a — gasszástól. És ilyen közel állnak egymáshoz az életben az „igazság” és a „gasszág”...

Az ember gyöngesége és mindenféle mellékkörülménytől megzavart ítélőképessége folytán, ritkán találja el az igazság boldogító útját... Csak botorkál, csak tapogatózik, csak vélelmez s tisztán nem lát, de ha lát is, inkább behúnyja az egyik s ha kell a — másik szemét is...

Az irigység, a féltékenykedés tombol az emberek szívében. S ott ahol egy embert látnak érvényesülni vagy boldogulni, oda százan is tódulnak. Aztán egy csapáson futnak; egyik a másikat akarja elérni, elhagyni; s ha az egyik elbukik, vagy egy brutális törtető fellöki: a többi keresztülgázol rajta és fut tovább...

Akadály verseny ez az élet s szerencsés az a halandó, aki útjában csak olyan akadályokat lel, melyeknek könnyen átvetheti magát s nem kell zúzott tagokkal a porban maradnia...

Sértett hiúság, sértett nemzeti önrézt a legrettenetesebb háborúkba kevertek nemzeteket; felekezeti elfogultság, türelmetlenség pedig, rettenetesen megcáfolták minden vallás alaptételét: „Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.” De a tizparancsolat igéje is: „Ne öl!” a legborzalmasabb vérfürdőbe fuladt!

Ember! Te nem lehetsz soha megelégedett, nem lehetsz soha igazán boldog, mert te a pillanatnyi indulatok rabja voltál, vagy és leszel...

BIRÓ ANTAL

Egy kaszinói beszéd.

Piukovich József szabadkai nagybirtokost a budapesti Országos Kaszinó mult vasárnap igazgatójának választotta meg.

Piukovich József ez alkalommal nagyhatású és a mai társadalmi viszonyainkat jellemző beszédet mondott, mely ma, midőn a társaságok mindenféle közgyűléseiket tartják, — általános érdekű. A tartalmas beszéd a következő:

Nagy átalakulás küszöbén állunk. A dolgok régi rendje már kialakulva. Az a nagy földadat hárul ebben a korban az Országos Kaszinóra, hogy megőrizze a jövő nemzedék számára a magyar társadalmi életnek évszázadok alatt kialakult legnemesebb hagyományait.

Alig tudok magamnak az Országos Kaszinónál függetlenebb testületet elképzelni. Kikből áll ez a grandiózus egyesület? Tagjainak nagy száma abból a boldog hiúságból kerül ki, melyet az élet még nem tört meg és amely mindig intranzigens. Egy másik részét a tagoknak, azok a tiszteletreméltó idősebb férfiak alkotják, kik egy becsületben eltöltött életpálya után pihenőhelyül választották az Országos Kaszinót és akiknek abszolút függetlensége éppen abban áll, hogy semmit sem várnak már az emberektől. Előkelő ügyvédek, orvosok, mérnökök, földbirtokosok, írók és művészek töltik be a két véglet közt levő teret, olyan férfiak, kiknek egyéni függetlensége és szabad szárnyalású gondolkodása semmi kényszer meg nem tűr. Vajon mi lehet az, ami ezt a több ezer, semmi kényszer meg nem tűr embert olyan szép harmóniában együtt tartja? Egy kétös kapocs tartja őket össze: a becsület és barátság. Ez a két fogalom a legszorosabb összefüggésben áll egymással. Mert csak a becsületes embernek vannak barátai, a nem becsületesnek csak cinkostársai vannak. És különös dolog, hogy a becsületes emberek mennyire megtalálják egymást. Nincs köztük semmi tilkos jel. Nem is szükséges köztük a gyakori érintkezés és mégis jól ismerik egymást. Elválaszthatja őket egymástól ideig-óráig tér és idő, a hajlamok és foglalkozá-

sok különbözősége, különböző politikai pártállás, ha temperamentumuk heves, talán össze is szólköznek egymással. Nem tesz semmit, azért érzik összetartozandóságukat. A becsületes embereket egy világ sem képes elválasztani egymástól. De egy egész világ választja el őket a nem becsületes emberektől. Az élet néha az ellenkezőt látszik bizonyítani, de ez csak látszat. Közismert szölam, hogy az ember nem választhatja meg tetszése szerint a vis-avis-ját, mint egy francia négyesben, s akárhányszor látunk egy becsületes embert hivatásából vagy egyéb kényszerítő okból kifolyóan sűrűn érintkezni egy olyannal, kit hozzá nem tartunk méltónak. Akárhányszor látjuk, hogy mint iparkodik egy ilyen méltatlan egyén kedvét keresni a becsületes embernek, intim látszatot adni a vele való érintkezésnek, — senkit ne tévesszen meg a látszat. Egy láthatatlan kinaifal fogja a két embert elválasztani egymástól és a külső formák minden simasága mellett is a távolság köztük örökre áthidalhatatlan marad.

Becsület és barátság és minden, ami ezzel összetűg, alkotják a mi legdrágább kincseinket. Még gondolatban is távol áll tőlem, azt állítani, hogy e kincsek csakis az Országos Kaszinó falain belül lehetnek föl. Föltalálhatók azok, Istennek hála, sok más helyen is, de abban bizonyos vagyok, hogy amikor az élet küzdelmeiben kitérve ide visszatérünk, itt megtaláljuk a becsületet és barátságot, mint legszentebb örökségét egy kornak, amikor az emberek még inkább hittek eszményekben és azokért lelkesedni tudtak.

Azóta sok minden megváltozott. Az élet is nehezebb lett. Az ideálok elhalványultak, némelyikük ködbe veszett. Filiszterek és tülekedők, durva stréberek mind nagyobb tömegben lepik el az utakat. A jámbor filiszter, aki az ő korlátoltságában, a mindenkori hivatalos bölcsességben megnyugszik, nem képes megérteni, hogy akadnak nyugtalan emberek, kik mindig valami elérhetetlen után vágyódnak. Ő megelegszik a neki jutott morzsákkal ide lent, mint a veréb és — mint a veréb — nem képes föltogni, hogy szállhat a sas oly magasra.

A durva stréber könyökövel csinál utat magának.

Nem is szeretik ezek egymást, mert vetélytársat látnak egymásban. De arról meg vannak győződve, hogy a világ az övék és megvető gunnyal néznek le azokra az úgynevezett „élhetetlen álmodozókra”, akik talán elborult arccal látják összeomolni azt a világot, mely ifjúkori lelkesedésük tárgya volt.

És én mégis azt hiszem, hogy ezeknek az álmodozóknak van igazuk. Mert csak almokért érdemes élni és csak eszményekért édes meghalni. Szánalomra méltó szegények, akiknek nincsenek álmaik.

És itt bontakozik ki előttem a maga teljes nagyságában az Országos Kaszinó jelentősége. Midőn szemünk előtt keletkeznek új társadalmak, amelyek ma meg talán primitívek, de napról-napra erősebbek lesznek és amelyek közül nem egy centrifugális tendenciákkal bír, akkor kimondhatatlan fontosságú dolog, hogy legyen egy hatalmas társadalmi középpont, amely „polja” és megőrizze mindazt, ami a magyar társadalmi életben szép és nemes és azt oly vonzóvá teszi. Ebben rejlik az Országos Kaszinó varázsa, mely alól senki, aki oly szerencsés, hogy e társaságnak tagja lehet, ki nem vonhatja magát. Magyarország nem helyezkedhetik szembe a demokratikus világáramlattal, ha a második millenniumot meg akarja élni. De a mi hagyományaink, amelyek egyetlen egy politikai pártnak sem állnak szolgálatában, nincsenek ellentétben a demokratikus eszmével, csak megnesemítik azokat. Nincsenek ellentétben az egyéni érvényesüléssel és boldogulással, csak a köznek rendelik alá e törekvéseket; a mi hagyományaink csak önmagunk iránt parancsolnak szigorúságot, de elnezesre intenek bennünket mások gyengeségei iránt — csak egy fajta emberekkel szemben nem tűrik, hogy elnezők legyünk; akik alacsony szándékkal és tisztátalan kezekkel közelednek öltárainkhoz. Az ilyeneket kiüzni rendelik a templomból.

Időszerű reformok.

Az évi rendes közgyűlések alkalmából sok szó esik az egyleti életéről.

Az egyesületi élet mindenfelé, sajnos, nemcsak pang, de a különféle érdekcsoportok befolyása folytán, nagymérvű dekadencia állott be s a társas-élet rózsák helyett tövisekkel szolgál.

Az egyesületi élet és a választások bizonyos „erőpróbák” lettek.

A társasegyletek dekadenciája sok hibából ered, amelyeknek kiküszöbölésére kellene törekedni.

Az alapszabályok a legtöbb egyletben már túlélték magukat és azok a mai viszonyoknak meg nem felelnek.

Sok helyütt belátták már annak előnyeit, hogy egyelőre 3 évnél tovább senki sem viselhet tiszteletbeli állást. S azok, akik ilyen tiszteletbeli állást már az egyletnél betöltöttek, 3 éven belül újból meg nem választhatók. A választmány fele — sorsolás útján minden évben kilép — és ezek ugyanakkor újból meg nem választhatók.

A választmány 3 évenként teljesen újonnan választassék. Az elnökség kézbesítse a megválasztható egyleti tagok teljes névsorát minden ágának és ne engedélyezzen a választás előtt semmiféle pártlistát az egylet helyiségeiben kiosztani. Az egyleti tagok névsorából azután az egyleti tag tetszése szerint törölhet. Ott ahol egy egyesületben több nemzetiség és felekezet van képviselve és ahol az egylet érdekében a sűrűdéseket eleve kizárni óhajtják: az is megállapítható, hogy egy-egy felekezet vagy nemzetiség a választmányban hány taggal legyen képviselve. Ez az illető nemzetiség v. felekezet számaránya szerint állapítható meg.

Ha ezen elvek érvényesülnek az alapszabályokban, akkor az egyesületek nemcsak az igazi demokráciának és a kellemesebb társadalmi érintkezésnek lesznek fejlesztői, de magát az illető egyesületet is a fejlődés nem is sejtett magaslatára tojgák emelni.

Ott, ahol lehetséges, három jól elkülönített részre kellene osztani egy társasokort: *olvasószoba, társalgó* s végül *kártyaszoba*. A billiárd, sakk, dominó a társalgóban lehetnek.

Az egyletben a köteles udvariasság figyelmen kívül nem hagyható.

Hogy milyen erkölcsi szabályokat terem magának valamely egylet, az első sorban a tagok mineműségétől függ. Kétségtelen, hogy például egy kaszinó, mely súlyt helyez bizonyos erkölcsi nivóra, tagjainak cselekedeteit nem veheti könnyedén. Maga az elnökség köteles az egylet nivójára ügyelni.

Ha igazságosan és liberálisan fektetik meg az alapszabályokat, vagy ily szellemben módosítják azokat, akkor az egyesületi élet bizonyára tisztultabb és barátságosabb lesz mindenütt.

Korvin

Hirek

Óbecse küldöttsége báró Vojnits Istvánnál. Óbecse képviselőtestülete egyhangulag a község diszpolgárává választotta báró Vojnits István titkos tanácsost. Az elkészült diszoklevelet egy nagyobb küldöttség csütörtökön adta át Vojnits István bárónak Budapesten. A küldöttségben az előljáróság és a képviselőtestület tagjain kívül a polgárság köréből is számosan vettek részt.

Zombor. Szentácios alapítvány. Mint a „Bácska” ma közli, Zombor városa páratlan nagylelkű ajándékot fog kapni. Egy jótékony adakozó 500ezer K-val gyermek-kórházat szándékozik alapítani Zomborban. Részleteket meg nem közöl. — Az *Irodalmi Társaság* jan. 27-ére hirdetett közgyűlése ismét határozatképtelen volt, oly csekély számban jelentek meg a tagok. Kivánatos lenne, hogy az újból összehívandó közgyűlés határozatképes legyen annál inkább, mert az új alapszabályok szerint szükséges átalakulás és új szervezés fontos dolgokat ír elő. A vezetésben is változás fog beállni, mert Vértési Károly a Társaság megjelent tagjai előtt kijelentette, hogy ez évben összes elnöki állásairól, — így az Irodalmi Társaságéiról is — leköszön és csak az Erzsébet-szoborbizottság elnökségét tartja meg. — A *Zombori Közkórház* tekintetében a ministerium álláspontja az, hogy egy 150 ágyra berendezett közkórház megfelelne és ez 700,000 Kval felállítható. Ennek felét a kormány adná, másik felét a megye, míg a város ingyen telket adna. A vármegye visszakapja a szeretetháza adományozott és most már 700ezer Kra rúgó összeget. — A szabadkai, bajai, újvidéki kórházakat államsegéllyel kibővítik majd és Zentán, Hódságon és valószínűleg Verbáson új közkórházakat létesítenek szintén államsegéllyel és így Bácsmegeyében hét közkórház lesz. Ezért elég Zomborban a 150 ágyas közkórház. — Az új polgármester a vízvezeték, csatornázás és iskolaépítés dolgát kívánja elsősorban forszírozni.

Bácsbodrogvármegye alispánjának meghagyása folytán ezennel figyelmeztetjük a közlakosságot, hogy a halottak eltemetésének ideje, ha minczen különös ok rá, az előirt 48 óra, mely mindig betartandó. A 48 óránál előbb, de 36 órán túl történő eltemetést csak az orvos, de mindig különös indokok alapján engedélyezheti, de ez indokok a jegyzet rovatba följegyzendő és ez a helyi hatóságnak bejelentendő. Amennyiben járványok alkalmával 36 óránál előbb volna szükséges a halottakat eltemetni, az eltemetési engedélyt esetről-esetre a vármegyei alispán fogja megadni.

Újvidék. Az újvidéki ipartestület, áthatva az ügy nagy fontosságától, élénk mozgalmat indított egy fa- és fémipari szakiskolának Újvidéken leendő felállítására és a kereskedelmi ministerhez intézett felterjesztést adott be a városi tanácshoz. A városi tanács e felterjesztést — a kérelmezett szakiskolák szükségességét és nagy fontosságát méltató pártoló javaslatára — a vármegyei alispánhoz fordította.

a kir. törvényszék elítélte egy tanítót — dr. Szlezák Lajos orsz. képviselő védőügyvéd fényes beszéde után is — mert a szerencsétlen megfélekezett egyszer magáról és a selyembubóbevéltésnél 800 K-nyi összeget sikkasztott, amire mindjárt rájöttek és amit mindjárt vissza is térített. A „peches” tanító 30 évig becsületesen töltötte be hivatását és az utalványok hamisítását is azért követte el, mert fiait taníttatta. Mint mondták, nem akarta, hogy fiaik kézművesek legyenek... Ez ugyan nem mentség, mert mindig az egyentől függ, hogy ki mily becsületest tud kiérdemelni. Láttunk mi már igen tekintélyes és művelt cipész és szabómestereket, sőt nem egy van a nagyvárosokban, aki saját fogatán jár, vagy járhatna.

Az állam a városi rendőrségnek. A belügyministeriumban most állapították meg, hogy abból a kétmillióból, amit az állam a vidéki városok rendőrségének fejlesztésére ad az egyes városoknak — Szabadka 54000, Újvidék 32000, Zombor 22000 K-t kap.

A turja-nádáljai népbankban évek óta szabálytalanságok fordultak elő. A vezetőség legutóbbi mérlegében be is vallja, hogy sikkasztások következtében nagy veszteségei voltak. Az elsikkasztott összeg 36429 K. Hogy a részvényeseket és többnyire kisemberekből álló betevőket félrevezessék, a tartozik és követel rovatban újabb hamisításokat eszközöltek. Az irni-olvasni alig tudó szegény emberek most valóságosan megröhanják a bankot és visszakövetelik betéteiket. Az újvidéki kir. törvényszék, ahova a mérleg betérjesztetett, a bank vezetősége ellen megindította az eljárást.

Bélyeglenyomatok a levélborítékon. A pozsonyi kereskedelmi és iparkamara évek óta megújította a kormány előtt azt a kívánságot, hogy a kereskedelmi levelezés megkönnyítése érdekében honosítsa meg a m. kir. postánál a magánipar által előállított levélborítékoknak, levelezőlapoknak, címszallagoknak postai díjlenyomattal való ellátását. A kereskedelmi minister most arról értesíti a kamarát, hogy ennek a szolgáltatásnak életbe lépését iránt a tárgyalások annyira előre haladtak, hogy a célszerű újítás megkezdésére ez év második felében az eddigiek szerint kiállítás van.

Csak az repülhet, aki tud. Erről is rendeletnek kellett születnie, azok után a sajnálatos tapasztalatok után, amiket repülési vállalkozók balsikerű látványos rendezései hoztak különösen vidéki városoknak. A látványos repülés jó üzletnek bizonyult akkor is, ha a repülő ember nem tudott repülni. A belügyminister most rendeletet adott ki és küldött minap a vármegyékhöz, melyben a hatóságokat figyelmezteti, hogy látványos repülésekre csak akkor adható engedély, ha a repülő ember garanciát szolgáltat arról, hogy gépe is, ő is tud repülni. *Ha pedig nem tud repülni, a belépődíjat vissza tudja fizetni.* Kétes és vitás esetekben a magyar aeroszövetség megkérdezését tartja a ministeri rendelet kívánatosnak.

Csuróg község, a belterületén huzódó törvényhatósági úttestet aszfaltburkolattal látta el. Az aszfaltozás folytán felmerült költséget a vármegye jóváhagyta.

A feminizmus hódítása Szabadkán

Irta: Fulöp Hona.

A Szabad Lyceum gondos és körültekintő vezetőségét igaz elismerés illeti, hogy az előadások magas nivója mellett is arra törekszik, hogy az aktuális társadalmi kérdések mindegyike sorra kerüljön és hogy hivatott és igazán szakavatott kitünőségek ismertessék meg a tárgyalásra került nagyon fontos ügyeket.

Feltétlenül jó szolgálatot tett a Szabad Lyceum vezetősége úgy a feminizmusnak, mint Szabadkának, mikor Glücklich Vilma, a feminizmusnak e mindenütt ismert és elismert hirdetőjét hívta meg egy előadásra, ki január 22-én tartott felolvasásával gyors és határozott lépésekkel vitte előre Szabadkán a feminizmus ügyét. Mert valljuk be, Szabadkán a régi, makacs elzárkózás minden elől, ami új, azt eredményezte, hogy itt a feminizmusról csak annyit tudtak, amennyit az angol botrányokról és vandálistizmusról írtak a lapok és nemcsak azt hitték, hogy ez is szorosan hozzátartozik a feminizmushoz, de talán ez is igazában a feminizmus.

Glücklich Vilma, rendkívül okos és igazságait világos és fényes példákkal bizonyító előadása ismertette meg tulajdonképpen a feminizmus fogalmát és mindazokat a kitejehetetlen értékű hasznokat, amelyeket a feminista elvek érvényesülése nem csupán a nőre, de legfőként az egész társadalomra, annak minden tagjára, nemi kivétel nélkül, hozhat.

Feltétlenül meggyőző példákkal mutatta be, hogy mennyivel előrehaladottabbak úgy szociális,

mint egészségügyi és kulturális, általában minden tekintetben azok az államok, amelyek megadták a nőknek a politikai választójogot, mert megértették, hogy ezt nem csupán szeszélyből, újfajta szorakozás kereséséért kívánják, de igenis jogosan és okos indokolással követelik, nemcsak mint dolgozó és a társadalom minden irányában ugyszólván egyenlő kötelezettséggel működő nők, de főként mint anyák, akik a gyermekek, tehát az egész jövőendő társadalom nevelését végzik. Hogy a nők parlamenti bevonulása nem jelenti a háztartás és a családi élet elhanyagolását, sőt éppen ellenkezőleg, a legvilágosabban azt célozza, hogy ezek, a valójában az egész társadalom életére kiható feladatok elvégzése könnyebben hozzáférhető legyen, ellenőrizhető és hogy szigorú törvényekkel a feltétlenül helyes mederbe tereljék.

Például hozza fel, hogy Finnországban és Ausztrália és Amerika azon tartományaiban, amelyekben a nők politikai jogokat gyakorolnak, mennyi üdvös, kimondhatatlan fontosságú és beláthatatlan hasznú törvény van, amelyet a nők politikai munkássága elől makacsul és indokolatlanul elzárkózó államok keservesen nélkülöznek. Ott szigorú törvények védik a gyermekek testi és lelki erejét meghaladó kihatását, a lányok erkölcsi védelmének kora ott 16-17, sőt 18 évben van meghatározva, holott igen káros és egész életüket tönkretévő katasztrófiákat szerez, hogy ez a védelmi korhatár nálunk a 14 év.

A házasságot és a válást is igen humánus és minden véletlen vagy szerencsétlen körülményt is jól figyelembe vevő törvények szabályozzák; az örökösödést és a házasságon kívül született gyermekek jogait is sok és főleg üdvös és méltó

tányos paragrafus rendezzi, amelyeket ezek az államok kizárólag a nők politikai munkásságának és széles látókörének köszönhetnek.

Szóval minden állam, mely beengedte nőit a parlamentbe, bőséges hasznát látta a női munka ilyen irányának, mert itt is nagyszerűen és hasznosan érvényesült a nő közmondásos gyöngésége, szerető gondoskodása és látóköre, amely a férfi szemekben kicsinyesnek látszó dolgoknak az egész társadalom életét és működését irányító fontosságát felismerte.

Glücklich Vilma előadása igazán számottevő lépéssel vitte előre a feminizmus ügyét, mert bizonyára nem csekély jelentőségű, hogy egy száz-ezer lakosú város intelligenciáját felvilágosította és meggyőzte a feminizmus nagyon fontos szerepéről. És az előadás nagyszámu és intelligens, előkelő hallgatósága nyíltan a feminizmus szolgálatába lép, úgy hogy remélhető, hogy az előadás jelentős és ezáltal szolgálatkész tömeget szerzett a jó ügynek.

Glücklich Vilma Spády Adél, a szintén ismert nevű és a feminizmusnak buzgó és erősen dolgozó harcosa kísérte, kiket a vasutnál dr. Vojnich Ferenc városi főjegyző és Loosz István fogadott. Az előadás után a Bárány szállóban értekezletet tartottak, ahol megvitaták a szükséges lépéseket, amellyel Szabadka az általános feminista mozgalomhoz csatlakozik és buzgó munkássággal bizonyára jó szolgálatot tesz a feminizmusnak, amelynek hasznát és fontosságát Glücklich Vilma minden kétséget eloszlatón bizonyított be.

Kardos J. divatáruháza, Kula Ferencz József tér

Báli ujdonságok:

uri és női lakk, bársony és fehér glace cipőkben; nyakkendők, keztyűk, harisnyák, fehérneműk, gallér, kézelőgombokban

Nagy választék:

női derék fűzők, női és leány kötények, bőrgamaschni és valódi orosz sárcipőkben

Meghívó

a Kulai Hitelbank Részvénytársaságnak 1914. évi február 8-án délután 2 órakor, Kulán az intézet saját helyiségében tartandó

IV. évi rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

1) Közgyűlési elnök és jegyzőkönyvvezető választása. 2) A jelenlevő részvényesek igazolása. 3) Az igazgatóság jelentése az intézet 1913. évi működéséről. 4) Az igazgatóság indítványa a tisztajövedelem mikénti felosztásáról. 5) A felügyelőbizottság jelentése. 6) A számadások és mérleg megállapítása. 7) A tisztajövedelem felosztása feletti határozat hozatal.	8) Az igazgatóság és a felügyelőbizottságnak a felmentvény megadása. 9) Az igazgatóság és a felügyelőbizottságnak alapszabály szerinti kiegészítése. 10) A közgyűlési jegyzőkönyvet hitelesítő 2 részvényes megjelölése. 11) Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 13. §-a értelmében a részvényesek, kik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, kötelesek részvényeiket szelvényeikkel együtt, a közgyűlés megtartása előtt 3 nappal az intézet pénztáránál vagy a Gazdasági Takarékpénztár Részvénytársaságnál Zomborban letétbe helyezni. A letett részvényekről kiadott elismervény a közgyűlésen való részvételre igazoló jegyül szolgál.

Vagyon				Mérlegszámla				Teher						
Pénztár	—	—	6445	53	Részvénytőke	—	—	60000	—	Tartalékalap	—	—	2200	—
Váltók	—	—	185944	—	Takarékbetétek	—	—	146640	65	Hetibetétek	—	—	16930	—
Értékpapírok	—	—	10326	95	Visszleszámitolat	—	—	25000	—	Engedményezett jelzálogkölcsonök	—	—	139400	—
Ingatlan	—	—	20381	92	Hitelezők	—	—	28864	23	Fel nem vett osztalék	—	—	248	—
Jelzálogkölcsonök	—	—	139400	—	Atmeneti kamatok	—	—	1936	37	Hátralékos adók	—	—	2095	26
Folyószámla	—	—	28908	58	Nyereség	—	—	3040	57					
Kötelezvények	—	—	1850	—										
Lombard kölcsönök	—	—	30425	—										
Felszerelések	—	—	1973	10										
Alapítási költség	—	—	1700	—										
			427355	08				427355	08					

Veszteség				Veszteség és nyereség számla				Nyereség						
Visszleszámitolási kamat	—	—	12111	—	Váltókamatok	—	—	22905	87	Folyószámla kamatok	—	—	1689	14
Betétkamat	—	—	5014	96	Különféle jövedelmek	—	—	4765	57	Nyereség áthozat	—	—	1302	56
Betétkamat adó	—	—	180	43										
Üzleti költségek	—	—	1145	86										
Fizetések	—	—	5030	—										
Házbér	—	—	407	92										
Adók	—	—	3732	40										
Nyereség	—	—	3040	57										
			30663	14				30663	14					

Kula, 1913. december 31.

Horváth János (pénzes) sk
pénztáros

Vanyúr Imre sk
könyvelő

AZ IGAZGATÓSÁG:

Kugler Béla sk

Sovlyanszki Izidor sk

Kihut Mihály sk

Kósa György sk

Novákovits Izidor sk

Horváth Mihály (pénzes) sk

Vígh Péter sk

Kulyancsity Milán sk

Megvizsgáltuk és helyesnek találtuk

A FELÜGYELŐBIZOTTSÁG:

Fuhrmann Lajos sk

Dr. Munka Sándor sk

Váradi Gyula sk

Bácsszentiváni Fatelep Tüzifaosztálya Bácsszentiván

mindenféle száraz tüzfát waggononkint szállít előnyös árak mellett. Árjegyzéket kívánatra küld.

Rum és likör különlegességek, tea és teasütemény, czukorkák, sajtok

Acsanszki és Gruity festék, fűszer és csemege árú kereskedőknél, Kula Telefon 41

Sport stutznik, ingek, keztyűk

MRGYANOV JEFTA DIVATÁRÚHÁZÁBAN A MENYASSZONYHOZ KULA

A községi jegyző urak
szíves figyelmébe.

A márhalevek átvételéhez ujabban elrendelt átvételi könyvet, puha vászonkötésben 1 K ellenében franko küldi

Berkovits-nyomda, Kula

Treuer Péter férfiszabó

Kula

a volt Bischof Ferenc-féle férfiszabó üzlethelyiségben

244 sz. 1914

Pályázati hirdetmény.

Ujverbász községében elhalálozás utólagos elöléptetés folytán egy 900 K készpénzfizetéssel és ruházattal dotált

rendőrvezetői

es esetleg egy 800 K-val javadalmazott rendőri állás

is lesz betöltve.

Ezen állásra pályázhat:

a) minden magyar honpolgár, aki véd-kötelezettségének eleget tett, 24 éves elmult és 60-ik életévét még el nem érte,

b) aki rovatlan előéletű és erkölcsileg feddhetlen,

c) aki teljesen egészséges, irni-olvasni is tud és a magyar nyelven kívül a németet is bírja.

A pályázati kérvények ezen község előljárási bizottságának címezve 1914 február 15-ig ezen községi előljárási bizottságnál nyújtandók be.

Ujverbász, 1914 január 24.

Kiss Gyula
jegyző

1-2

Becker Károly
bíró

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet
KULA a kir. jbirósággal átellenben
SZÓTER ANTAL

KOVANDA SEBESTYÉN

kefe, ecset és mészelőkéssítő

KULA

Legujabb

tájképek

Furcsik János cégnél, Kula

Kisegítő irnokot

ki a földadókataster vezetéséhez ért, 100 K esetleg magasabb havi díjazás mellett keresek. Jegyzői oklevéllel bíró egyén, ki szerbül is beszél, előnyben részesül.

Sztabár, 1914. január 26.

Marjánov Milán
segédjegyző

Értesítés.

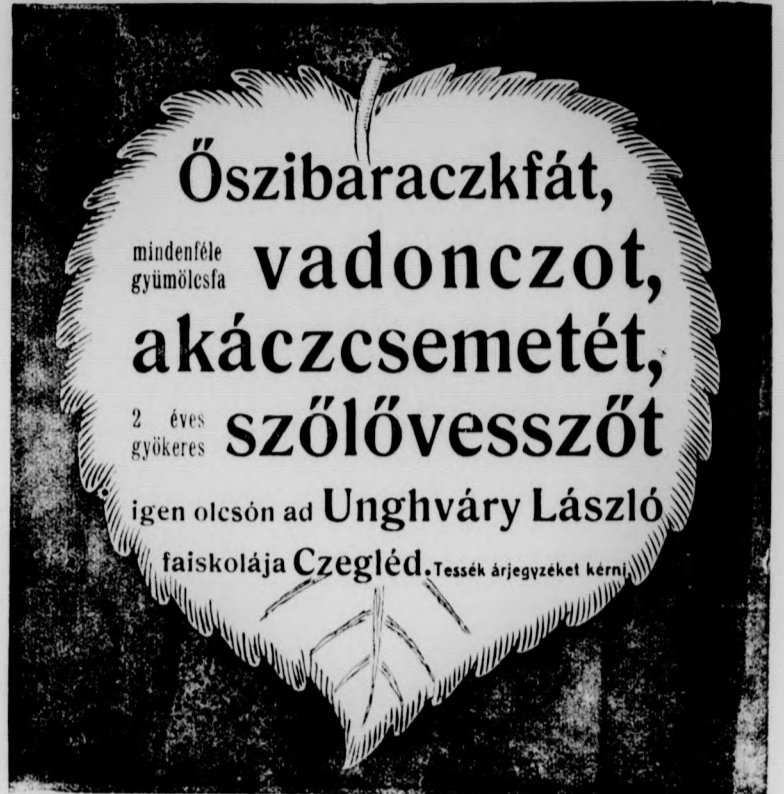
Van szerencsém a nagyérdemű **komlótermelő** közönség b. tudomására hozni, hogy az eddig legkitűnőbbben beváltó 2 mm. erős likacsos pléh redőnyös J. Vltavszky-féle

**komló
szárító**

készülékeinek képviselőt elvállaltam és kívánatra szívesen szolgálak prospektussal és árjegyzékkel.

Löbl Samu
gépkereskedő,
Palánka

3-25

Őszibarackfát,

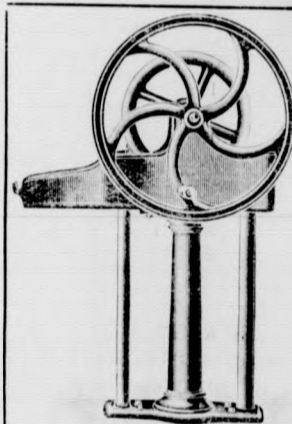
mindenféle
gyümölcsfa

**vadonczot,
akáczcsemetét,
szőlővesszőt**

2 éves
gyökeres

igen olcsón ad **Unghváry László**

faiskolója **Czepléd.** Tessék árjegyzéket kérni!

Szauder József

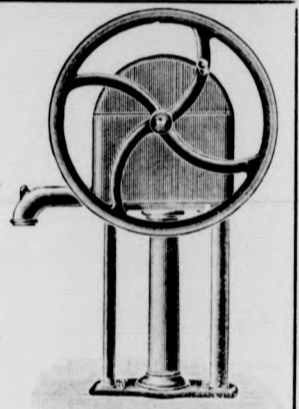
ULTRA

láncos szivattyúkút gyártója

KULA (A vasútállomás közelében, Rencz-ház)

A világ legjobb és legegyszerűbb szivattyúja.
A mezőgazdák ideálja.
Alkalmazható a legmélyebb kutakra.
Több ezer darab használatban.

Olcsó árak!

Nélkülözhetetlen

házszer a

Mercur Sósorszesz

(törv. védve)

mely megszüntet minden szurást, szagatást és más testi fájdalmat!

Kapható 44 f, 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben

az **Első Kulai Sósorszesz vállalatnál, Kula** épügy minden **gyógyszertárban, drogeriában** és **fűszerkereskedésben.**

Olcsó pénzkölcsön

4¹/₂ % -os kamattal mellett teljesen kifizetve 100-at 100-ért jelenleg csakis magyarországi földekre.

Horvátországi és szlavóniai földekre közönséges kamatozó kölcsönök igen kedvező feltételek mellett lesznek engedélyezve.

Törlesztéses kölcsön 4¹/₂ % -os kamattal mellett Horvátország és Szlavóniába jelenleg csakis a záloglevelek átvétele ellenében.

Hercog Fivérek bankháza
Szabadka (Kossuth-utca)

Tex János és fiai
épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc utca 3631

ZONGORA

nagyon olcsón eladó. Bővebb értesítés **Klingvart Mátyás üzletében, Kula**

PICEA PUNGENS ARGENTEA
(Ezüstfenyő)

Kiváló szépsége egyetlen túlevelű faj által sem közelíthető meg. Növése erőteljes, szabályos piramis-alakú, túlevelűi gyönyörű fehér és ezüstszürkék; teljesen télálló. Kiváló szépségű magánálló fa.

Picea pungens argentea	1 drb	10 drb
	Korona	
50-60 cm. magas	5.-	45.-
70-80	7.-	65.-
90-110	10.-	90.-
120-130	15.-	140.-

Megénálló diszpéndányok
150-160 cm. magas darabja 25-30-40 K
200-220 50-60-80 K

Ezen túlevelűeknek egyik kertből sem volna szabad hiányozni, mert a legszebb ékességet képezik, a melyet a túlevelűek egyáltalában nyújthatnak.
Szétküldés aug. végétől decemberig és március kezdetétől április végéig.

Mühle Árpád udvari szállító Temesvár

Pongrács A. Sándor
úrissabósága

KULA (Ferenc József téri bérpalotában)
Magyar, angol és spanyol gyártmányú szövetújdoncságok nagy raktára

Báli cipők

Ifju Kovács J. I.-nél, Kula

A kulai polgári iskolai bizottság mult hétfőn délután ülést tartott, melyen a szűkebb bizottság jelentését tárgyalta és elfogadták. Mivel a kiszemelt terv tervezőjével, Vadász Pál szabadkai műépítésszel a részletes rajzok és költségvetés kivételére nézve csak ezután kívánunk tárgyalni, egyelőre további részleteket nem közlünk.

Közügyülés. Kula község képviselőtestülete január 30-án rendkívüli közgyűlést tartott a következő tárgysorozattal: 1) Az Egyesült Téglagyárak melletti 478-3 hrsz. dűlő értékesítése. — Evi 20 K-ért 3 évre bérbeadták az Egyesült Téglagyáraknak. — 2) Vlaskality Voin és társai kérelme a szerb részen levő házhelyek átengedése tárgyában. — Az előjáróságot utasították, hogy előbb mérse e helyeket fel és a rajzokat mutassa be. — 3) Anyakönyvi díjak hova fordítása. — A mult évben befolyt díjakat az anyakönyvvezető részére utalványozták. — 4) Kódobócz Zsigmond községi irnok kérelme személyi pótlék megadása tárgyában. — Kérelmét nem teljesítették. — 5) Gazdasági ismételő iskola szervezése. — Mint eddig is, a róm. kath. hitközség 700 K községi hozzájárulás ellenében fogja fenntartani a gazdasági ismételő iskolát, azonban minden hitfelekezet tagja járhat oda és amennyiben üresedés lesz, más hitfelekezetű tanítók is nyerjenek alkalmazást. — 6) Fertőtlenítő jutalmazása. — Kiss Pál kulai rendőr a budapesti fertőtlenítő tanfolyamot elvégezte és most minden ragályos beteg után a megfelelő készülékekkel a lakásokat stb. szakszerűen fertőtleníti. Minden fertőtlenítés után a községi pénztárból 5 K díjazást fog kapni. — 7) Belpusztai iskolára vonatkozó felülvizsgálati jegyzőkönyv bemutatása és a hiányzó összeg megszavazása. — Tudomásul vették. A többlet kiadást a regále kártalanítási alappól kölcsön vették. A kölcsön 4 év alatt lesz visszafizetendő. Az építés 1997/74 K-ba, a berendezés 1299/60 K-ba, így összesen 18297/60 K-ba került a belpusztai iskola. — 8) Putnik Milán kérelme községi adó törlés iránt. — Községi adója töröltetett. — 9) Halottkémlésnél előforduló szabálytalanságok megszüntetése tárgyábani rendelet. — A rendeletet tudomásul vették. — 10) Jovanovity József temesvári lakos kérelme állandó mozgósínház létesítése tárgyában. — Kérelmem nem teljesíthető, mert a kért telekkel a község nem rendelkezik.

Kula község képviselőtestülete rendkívüli közgyűlést tart febr. 3-án délelőtt fél 11 órakor Jerkov Tosó a lemondott fogyasztási pénztárkezelő helyett új kezelőt választanak. Ugyanekkor a IV. irnoki állást is betöltik.

Meghívó. A Kulai Polgári Olvasó Egylet február 8-án délután fél 5 órakor rendkívüli közgyűlést tart, melyre az egylet rendes tagjai tisztelettel meghívotnak. Tárgy: 1. A részben leköszönt választmányi tagok helyébe új tagok választása és egy könyvtári bizottsági tag választása. 2. Netáni indítványok. Kula, 1914. jan. 29. Mezey Zsigmond egyl. elnök.

A Kulai Iparoskör jan. 31-én, ma szombaton este tartja évi rendes közgyűlését. — A mult szombaton tartott iparoskörti multság igen jól sikerült.

Károly-napja. A névnapok ünneplése bár vesztett régi jelentőségéből, még mindig kedves alkalom arra, hogy a tisztelők és barátok jó kívánságaikat kifejezzék. Mult szerdán számosan üdvözölték dr. Schneider Károly kulai ügyvédet, tb. főügyészt, továbbá Sinay Károly kir. járásbíró, dr. Stiefelmeyer Károly és dr. Schick Károly ügyvédek és Schlachter Károly ny. tanítót.

Az Iparosok Öns. Szövetkezete Kulán jan. 24-én tartotta meg évi rendes közgyűlését. Az igazgató választás élénk érdeklődés mellett ment végbe. Az eddigi igazgató: Abel Miklós, választatott meg újra.

A kulai Iparosdalárda február 1-én a Kereskedők Egyesülete és a Hungaria termeiben zártkörű jelmezes dalestélyt rendez. A multság előreláthatólag igen látogatott lesz.

Meghívó. A kulai „Népkör“ 1914 február 3-án a Halász-féle vendéglő helyiségeiben, saját pénztára javára táncestélyt rendez, melyre t. címet és becses családját tisztelettel meghívja. Kezdeté este 8 órakor. Beleptidij személyenként 1 K, párosként 1/60 K, családjegy 2 K 3 személyre. Felülfizetéseket köszönettel fogadunk és hírlapilag nyugtázzunk.

A kulai Népkör január 25-én tartotta a 46-ik évi rendes közgyűlését. A tisztújításon megválasztottak: elnök dr. Ott Ferenc, alelnök Kanyó István, pénztárnok ifj. Fürstner István, könyvtárnok Juhász Péter, jegyző Szőke István, választmányi Bognár József, Dudás Lukács, Fürstner Ignác, id. Fürstner István, Fürstner Márton, Galambos Károly, Horváth János (pénzes), Horváth Mihály (pénzes), id. Juhász János, Kugler Béla, Körmöczy Antal, Nagy János, Puhálák Mátyás, Pécsi János, Rigó János, Szukola József, Vicsek Mihály, Vigh Péter, id. Vigh András, id. Vigh Ignác.

Értesítések a szegedi kereskedelmi és iparkamara köréből. *Előadás Szerbiáról.* Hétfőn, február 2-án este fél 8 órakor, a kereskedelmi és iparkamara és a Lloyd társulat által közösen rendezett balkáni előadási ciklus utolsó előadása gyanánt *Tonelli Sándor dr.*, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára ismerteti *Szerbiát* és gazdasági jelentőségét. Az előadó egyuttal vetített képekben mutatja be Szerbia fontosabb városait, tájképeit, népviseleteit. Az előadás a Lloyd társulat nagytermében tartatik. Az előadásra, tekintettel annak általános érdekű voltára, az érdeklődő közönséget ezuton is meghívja a keresk. és iparkamara és a Lloyd társulat elnöksége. — *Gazdasági ismertető a Balkán piacairól.* A magyar királyi Kereskedelmi Múzeum igazgatósága, amely az elmúlt hónapok folyamán több szakembert küldött ki a háború folytán erősen megváltozott balkáni piacokra és országszerte előadásokat rendeztetett ezekről a piacokról, elhatározta, hogy ismertető füzeteket ad ki a Balkánról, amelyek a kivitellel foglalkozó iparosokat és kereskedőket vannak hivatva tájékoztatni. Összesen 15 illusztrációkkal és térképekkel ellátott füzet fog megjelenni a következő címekkel: 1) Albánia, 2) Szkutari, 3) Durazzó, 4) Valona, 5) Ujszerbia, 6) Úszküb, 7) Monasztir, 8) Mitrovica, 9) Prizrend, 10) Uj-Görögország, 11) Szaloniki, 12) Kavalla, 13) Serres és Drama, 14) Karaferia, Vodena, Florina és Kastoria, 15) Canea és Kréta szigete. A kiadmányokat mindazon cégek, amelyek egyszerű levelezőlapon kerik, díjmentesen kapják meg a m. királyi kereskedelmi múzeum igazgatóságától. Az igazgatóság a szegedi kereskedelmi és iparkamara utján azt a kérelmet intézi az esetleges érdeklődőkhöz, hogy a füzetekre vonatkozó igényüket minél előbb jelentsék be, hogy a kívánt példányszámok nyomtatása iránt intézkedhessék. A m. kir. Kereskedelmi Múzeum címe Budapest, V. Akadémia-utca 3.

Szabadka. Hogy a preferánszökből is pisztoly- és kardpárbaj keletkezhetik, az a napokban beigazolást nyert Szabadkán. Két bankfőtisztviselő a preferánsz közben összeszólalkozott és estefelé M. I. a Kossuth-utcai korzón inzultálta partnerét. A pisztolypárbaj sebesülés nélkül végződött, az utána következő kardpárbajban 9 összecsapás után — M. I. az orrán és jobb karján megsebesült. A párbaj után a felek — kibékültek. — A Szabad Lyceum csütörtöki ülésén Loosz István, a jeles esztéta tartott előadást. A halál költője cím alatt Ady Endréről, az új magyar irodalom legkimagaslóbb alakjáról, a ki nek verseit az előadás keretében Thuróczy Gyula színművész olvasta fel.

Mennyibe kerül a katonaság? A béke fenntartása óriási összegeket emésztenek föl. Az európai nagyhatalmak katonai kiadása a legközelebbi 5 év letorgása alatt 46000 millió Kt tesznek ki. Ebből a hihetetlen nagy összegből Magyarország és Ausztriára 4%, Németországra 10, Olaszországra 3%, Oroszországra 12, Franciaországra 8, Angliára szintén 8 milliárd K, illetve frank esik.

Palánka. A palánkai leányok február 8-án a palánkai Casinóban zártkörű Kaliko-bált rendeznek. Bálanya dr. Nagy Ákosné úrnő. A rendezőséget 12 bájos palánkai leány alkotja. A tiszta jövedelmet jótékony célra fordítják. — A „Tisztviselői Otthon“ban dr. Ilg Ede a közönség élénk érdeklődése mellett tartotta meg felolvasását. Az érdeklődésen felbuzdulva, a felolvasásokat rendszeresen kívánja az egylet és február hóban lesz a második felolvasás. — Febr. 7-én a Kereskedelmi Ifjúság multságot rendez, a létesítendő „Kereskedelmi Kör“ javára. — A sorozás itt április hóban lesz, 900 állításköteles van.

Ó- és Ujverbász. A Verbászi Sport Club febr. 7-én háziestélyt fog rendezni. Közreműködnek: Korel Katica, kinek szép hangja itt ismeretes, zongorán Stötzer Károly, gondonkán ifj. Schuch Károly fognak játszani.

A Délvidéki Kárpát Egyesület Temesvárról 1914 május 24-től június 5-ig társas kirándulást rendez Olaszországba (résztvételdij 300 K) és június 27-től július 7-ig Konstantinápolyba (résztvételdij 250 K.) Részletes programot díjmentesen küld Erdélyi Gyula máv. tisztviselő Temesvár. A kirándulásra nem egyesületi tagok is résztvehetnek.

Veprőd. A veprődi önkéntes tűzoltótestület által máj. hó 19-én rendezett bál kitünően sikerült. Ez alkalommal a következő urak voltak szivesek a testület pénztárát felülizetéseikkel gyarapítani: Michler Boldizsár 5 K, Ketterer Mihály, Schmidt József, Alleweil Manó 2—2 K, Szeiler József, Remlinger Gáspár, Viola öszivánczi parancsnok, Valenta György, Kuhár Gáspár, Haug Antal, Szohl Ádám, Kvintusz Péter, Futó Illés, Perényi Gyula, if. Puhálák György, Futó János 1—1 K. Fogadják a nemesszivő adakozók ez uton a testület halás köszönetét.

Bácsalmáson is panaszkodnak egyről-másról, még pedig ilyképen: „Előre bocsátjuk azt, hogy nagyon is tudjuk, miszerint e felszólalásunknak, csak úgy mint az eddigieknek, semmi hatása nem lesz s szent fogadalmat teszünk egyuttal, hogy többé olyasmiről, mint a gyér világitás, kiépített lépcsők, hiányos átjárók, csatornátlan házak stb. többé nem beszélünk, mert ez teljesen kárba veszett fáradságnak látszik. De azért talán mégis fel lehetne hinteni kissé a gyerekek által kicsuszált járdákat.“

Vasuti szerencsétlenség történt csütörtökön éjjel az erdődi állomáson. A Szabadka felé induló éjjeli személyvonat beleszaladt az előtte haladó tehervonatba. Egy súlyosabb sebesülés történt; 3 waggon pozdorjává tört, 8-10 waggon félig tönkrement. A kár igen nagy. A véletlen szerencse folytán emberéletben nem esett kár. — *Ópázuán* pénteken reggel szintén kisebb vasuti összeütközés történt, melynek folytán Verbászra a 8 és fél órára esedékes gyorsvonat csak délfelé érkezett be.

Egy aljegyző, mint feltaláló. Atanackovits Tivadar felsőkaboli aljegyző önműködő villamos mentőkészüléket konstruált a villamos vasuti kocsiakra. Ezt nemrég kipróbálták Ujvidéken a villamos társaság telepén. A próbákon különféle nagyságu babákat fektettek a sínekre, melyeket horzsolás nélkül felfogott és magával vitt az önműködő készülék. — A feltalálónak melegen gratuláltak a szakértők.

Topolya. A bor- és húsfogyasztási adóberlet kezelőinek manipulációi folytán a községet anyagi kár aligha fogja érni, mert a volt pénztáros 20000 K-t tett letétbe és a bünygyi zárlatot is elrendelték vagyonára. Eddig 8000 K-n felüli összeget tudtak kimutatni mint hiányt. Most egyezkedési tárgyalások folynak a volt kezelővel. — Uj pénztintézet „Önsegélyző Takarékpárt“ alakult községünkben. — A helybeli úrihölgyek január 31-én pikniket rendeznek a Kaszinóban.

Az oroszok lovakat vásárolnak a Bácskában. Az orosz hadseregnek lovakra van szüksége. Száz számra waggonirozzák a bácskai lovakat, a megye különböző helyein. Szabadkán megy át valamennyi küldemény s igen sok csupán innen indul utra. Három megbízottja is jár Szabadkán nap-nap után az orosz hadügyminiszeriumnak. Mindennél élénkebben beszél azonban az a hatvan-hetven ezer rubel, amely hetenként átutalást nyer egy rigai bankból egy szabadkai bankba. Az orosz lóbevásárlás most nagy izgalmat kelt a bácskai lötenyészők körében.

Leányrabló gazda. Dr. Viktor István, zombori törvszéki jegyző panaszt tett az ügyészségen, hogy nővérét, Viktor Ilona moholi tanítónőt egy karácsony előtti reggel, mikor hajnali misére ment, Fehér János moholi gazda egy társát megleste, erőszakkal hatalmába kerítette s bérkocsin Zentára vitte, ahol fogva tartja. Fehér nem akarta a leányt szüleihez visszaengedni, csak az esetben, ha kötelező ígéretet tesznek, hogy a leány hozzáadják feleségül. A szülők nem ijedtek meg, hanem a rendőrség beavatkozását vették igénybe, s kiszabadították a leányt. Fehér ellen nőrablás büntetése és személyes szabadság megsértése miatt folyik az eljárás.

Verekedésért 10 évi fegyház. Szabadka mellett, a martonosi szállások között, a mult év márciusában 5 legény összeverekedett. A verkedés után az egyikük, Német Márton, halva maradt a színhelyen. A szabadkai esküdtek a négy verkedő legényt halált okozó súlyos testi sértés büntetésben mondták ki bűnösnek, mire a törvényszék Konec Jánost 10 évi, Hegedüs Gábor 5 évi, Kovács Tanács Antalt 3 évi és Kovács Tanács Mihályt 2 évi fegyházra ítélte. A kir. kuria a semmisségi panaszok elutasításával az ítéletet helyben hagyta.

A „Kulaer Volksverein“ február 4-én, szerdán, a Sörház-vendéglőben tartja meg egy-leti bálját.

A bácsmegeyi pénztintézetek

t. igazgatóságait tisztelettel kéri a „Bácskai Közérdek“ kiadóhivatala, hogy évi zárszámadásaikat a „Bácskai Közérdek“ben közzétenni sziveskedjenek. Árszábasal készséggel szolgál a kiadóhivatal.

A Bácskai Közérdeket az egész megyében olvassák

Gazdasági egyesületek tevékenysége a többtermelés érdekében. Gazdasági egyesületeink körében elénk mozdalom indult meg mindentel a többtermelés érdekében. Az egyik tenyészállatot oszt ki, a másik műtrágyázási kísérleteket végeztet, egyszóval mindannyi teljesíti kötelességet a nép jobb gazdálkodása érdekében. Miután pedig éppen a műtrágyák segítségével lehet legkisebb befektetéssel, legkevesebb fáradsággal, legjelentékenyebben fokozni a termésátlagokat, különösen a műtrágyák megismertetése és terjesztése érdekében működik több gazdasági egyesület. Így a temesmegyei és torontalmegyei gazdasági egyesületek nagyobb mennyiségű ingyen műtrágyát osztottak ki kísérletezésre kisgazdák közt, ezenkívül pedig a torontál és szatmármegyei gazdasági egyesületek összes közsegeiben szakelőadókát küldenek ki a tel folyamán, akik a népnek megmagyarázzák a műtrágyák lényegét, hasznát s rámutatnak arra, miként kell a műtrágyafeleket alkalmazni s minő haszon várható alkalmazásukból. Örömmel látjuk a gazdasági egyesületek ezt a tevékenységét.

Felhívás az emberbarátokhoz.

Egy elhagyott, róm. kath. vallású asszony, Schmidt Ottóné, (lakik Kulán Kossuth Lajos-u. Gyurits Gábor házában) 5 szep kis gyermekével nagy szegénységben él évek óta és abból tartja el becsületesen uton gyermekeit, amit harisnya és lechernemű javítással keres. Egyfaján nyomorúságos kis udvari szobában laknak, melyben kölcsön kapott öreg agyakon és jóformán minden ágynemű nélkül fekszenek a szegény gyermekek. A szobában egy részlethizetésre vásárolt varrógépén kívül semmi sincs. Ezen a rendes asszonyon, aki el van hagyva, egy szoba szerény butor és ágynemű beszerzésével kellene segíteni és felkerjük a jószívű embereket, hogy a szegény derek asszonyt úgy készpénzadományokkal, mint természetbeni adományokkal, (lelmi cikkek, toll, ágynemű, kanavasz, fa, szén, használt gyermekruhák stb.) támogatni kegyeskedjenek.

A Schmidtnehez beérkezett adományok, amennyiben az ajándékozó ellene kifogást nem emel, a lapban nyilvánosan fognak nyugtáztatni.

Kula, 1914 január 25.

Tisztelettel

Kulai nők.

A világ műtrágya fogyasztása. Több mint 3millió áru értékű műtrágyát fogyaszt ma a világ mezőgazdasága, amelyből Magyarországra kb. 25millió K, a nem is kétszeres Németországra pedig több mint 400millió márká esik. Az első superfosfát gyár 1841-ben Angliában, majd 1850-ben Németországban állították fel s 1862-ben már 200,000 tonna superfosfát gyártott, ma pedig világszerte több mint 500 superfosfát gyár van működésben, amelyek kb. 10millió tonna superfosfát gyártanak. Magyarországon 8 superfosfát gyár van ezidőszerint működésben, amelyek együttesen körülbelül 230000 tonna superfosfát gyártanak, s több mint 2000 hivatalnokot és munkást foglalkoztatnak. E gyáraknak tehát nemcsak azért van nagy mezőgazdasági jelentőségük mert olyan anyagot termelnek a superfosfátban amelynek segítségével különösen a kalászosok termése 28-30százalékkal emelhető, hanem azért is, mert nagy számu magyar családnak nyújtanak keresetet és biztos megélhetést.

Kneipp plébános a nemes emberbarát

csak azért engedte nevét a Kathreiner-féle Kneipp malotkájával kapcsolatba hozni, mivel a Kathreiner józsu, egészséges és igazán népszerű ital.

Vigyázat a mai drága időkben: a Kathreiner 23 év óta mindig egyforma olcsó, ára sohasem emelkedett.

10 filléres csomag Kathreiner 20 csészére elegendő.

MILLIÓK
használat

Köhögés

rekedség, hurut, elnyálkásodás, göres és szemárhurut ellen

Kaiser-féle Mell-Karamellák
a „3 fenyővel”

Orvosoktól és magánosoktól való 6100 hitel, bizonyítvány kezeskedik biztos eredményéről.

Nagyon kellemes és jószagú **BONBONOK.**

20 és 40 filléres csomagokban, dobozban 60 fillérért kapható

Gergely József
Mály László
gyógyszertárban, Kula

1000 drb erős kereskedelmi borítékot címnyomással 5 K-ért készít a Berkovits-nyomda ▲▲ Kulán

ARTÉZI FÜRDŐ

KULÁN
férfiaknak vasárnap, hétfő, szerda, csütörtök, szombat nőknek kedd és pénteken nyitva d.e. 6-12-ig, d.u. 1-6-ig.

KÁDFÜRDŐ naponta férfiak és nőknek.

Készítenek háló, ebédlő, uriszoba, könyvtár-székény. üzleti állványokat stb.

Rajzokkal és árajánlattal szívesen szolgálnak.

Meghívó

a Kulai Takarékos és Hitelintézet Részvénytársaságnak 1914 évi február 15-én délután 2 órakor az intézet helyiségeiben tartandó

XVIII. évi rendes közgyűlésére

Tárgysorozat:

- 1) A zárszámadás és mérleg előterjesztése.
- 2) Az igazgatóságnak és felügyelőbizottságnak az 1913. üzletvevőre vonatkozó jelentése és a nyereség felosztására vonatkozó javaslata.
- 3) Az igazgatóságnak s a felügyelőbizottságnak adandó felmentvény és a nyereség felosztása iránti határozat.
- 4) Igazgató, igazgatóság, felügyelőbizottság és választmány választása.

- 5) Az alapszabályok szerint bejelentendő esetleges indítványok tárgyalása.
  - 6) A jegyzőkönyv hitelesítésével megbízandó két részvényes megválasztása.
- Kula, 1914 január 30.

Tisztelettel
Az igazgatóság

Vagyon

Mérlegszámla

Teher

Pénztár		39588 64	Részvénytőke	200000 —
Váltók: tárcaváltók	553642 82		Tartalékalap	121248 87
„ jelzálogilag biztosított	852828 85	1406471 67	Betétek	734696 49
Jelzálogkölcsönök		683711 43	Visszlezámitott váltók	541749 —
Adósslevél kölcsönök		22092 —	Engedményezett jelzálogkölcsönök	651960 65
Adóssok folyószámlán		18709 44	Hitelezők folyószámlán	14275 35
Értékpapír		97830 —	Árfolyam tartalék	1000 —
Ingatlan		34952 75	Illeték	36 02
Osztr.-magy. bank giroszámlán		2877 —	Fel nem vett osztalék	350 —
Postatakarékpénztár		236 45	Átmeneti kamatok	15994 68
Felszerelés		2250 —	Nyereség egyenleg	35792 16
Átmeneti tételek		8383 84		
		2317103 22		2317103 22

Kula, 1913. december 31.

Puhalak Gáspár
penztárnok

sztapári Dr. Récsey Ede
igazgató

Zwipp Ferencz
főkönyvelő

Jelen mérlegszámlát átvizsgáltuk és az üzleti fő- és segédkönyvekkel egyezőnek találtuk.

A felügyelőbizottság:

Jakobb Ferencz

Dr. Kurcz Henrik

Dr. Ormay Kálmán

Dr. Göttche Frigyes

Halász Mihály

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos könyvnyomdájában, Kulán, Telefon 14